

PRACOWNIK POMOCNICZY W GOSPODARCE ODPADAMI**932922****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

CHM.08. Wykonywanie prac pomocniczych w gospodarce odpadami

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie pracownik pomocniczy w gospodarce odpadami powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji CHM.08. Wykonywanie prac pomocniczych w gospodarce odpadami:

- 1) wykonywania prac związanych z odbiorem i transportem odpadów;
- 2) wykonywania prac związanych z przetwarzaniem odpadów;
- 3) wykonywania prac związanych ze zbieraniem odpadów i ich przygotowaniem do ponownego użycia.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji CHM.08. Wykonywanie prac pomocniczych w gospodarce odpadami niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

CHM.08. Wykonywanie prac pomocniczych w gospodarce odpadami	
CHM.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ochroną przeciwpożarową	1) wymienia ogólne przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej 2) wymienia szczegółowe zasady związane z bezpieczeństwem i higieną pracy i ochroną przeciwpożarową przy gospodarowaniu odpadami 3) omawia terminologię związaną z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ochroną przeciwpożarową
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb w tym zakresie	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej

	2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków przez pracownika i pracodawcę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej 4) wskazuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w sytuacji zaistnienia wypadku 5) wskazuje prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w sytuacji zaistnienia choroby zawodowej
4) charakteryzuje zagrożenia na stanowisku pracy	1) rozróżnia rodzaje czynników, które powodują zagrożenia na stanowisku pracy (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe) 2) opisuje skutki oddziaływania czynników środowiska pracy na organizm człowieka, w tym wypadki i choroby zawodowe 3) wyjaśnia sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania zadań zawodowych 4) omawia zagrożenia związane z bezpośrednim kontaktem z odpadami, w tym zatruciem, zakłuciem, skażeniem, kontaktem ze szkodliwym czynnikiem biologicznym 5) identyfikuje odpady zawierające substancje chemiczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia, życia, mienia lub środowiska
5) wykonuje zadania zawodowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) przygotowuje stanowisko pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) stosuje środki ochrony indywidualnej oraz wskazuje sytuacje, w jakich się z nich korzysta 3) stosuje instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy i instrukcje postępowania na wypadek sytuacji awaryjnej, w tym sytuacji wykrycia nietypowych odpadów

	i sytuacji grożącej skażeniem środowiska lub stanowiącej zagrożenie dla zdrowia i życia 4) stosuje obowiązujące instrukcje obsługi maszyn, urządzeń i sprzętu podczas ich używania 5) rozróżnia rodzaje pożarów oraz środki gaśnicze ze względu na przypadki ich stosowania 6) stosuje środki gaśnicze i sprzęt zgodnie z ich przeznaczeniem 7) rozróżnia rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 8) utrzymuje porządek na stanowisku pracy 9) wymienia numery telefonów alarmowych
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
CHM.08.2. Wykonywanie prac związanych z odbiorem i transportem odpadów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje zasady i uwarunkowania zbierania odpadów	1) rozróżnia rodzaje odpadów wyróżnionych ze względu na źródła ich powstawania, właściwości, użyteczność, stopień uciążliwości, ryzyko stwarzania zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi, mienia, środowiska 2) rozróżnia podstawowe grupy surowców występujących w odpadach, w tym szkło, metal tworzywa sztuczne i papier 3) wymienia parametry charakteryzujące odpady, w tym wilgotność, skład

	4) wymienia podmioty uczestniczące w gospodarowaniu odpadami 5) rozróżnia rodzaje, pojemność i kolory worków, pojemników i kontenerów służących do zbierania odpadów 6) opisuje zasady dotyczące zbierania odpadów, w tym określające postępowanie w sytuacji nieprawidłowego przygotowania odpadów do odbioru 7) rozróżnia rodzaje, pojemność i ładowność pojazdów służących do transportu odpadów 8) omawia harmonogram odbierania odpadów
2) wykonuje prace związane z ładowaniem odpadów	1) wykonuje wstępną kontrolę składu odpadów 2) prowadzi działania związane z ręcznym i mechanicznym załadunkiem odpadów i surowców wtórnych z pojemników i koszy ulicznych 3) wykonuje załadunek worków z odpadami z posesji do pojazdu na odpady 4) przygotowuje i dystrybuuje worki do selektywnego zbierania odpadów zgodnie z przyjętym systemem 5) wykonuje załadunek odpadów o dużych rozmiarach, w tym odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon 6) stosuje harmonogram odbierania odpadów 7) rozładowuje pojazdy odbierające odpady w miejscu wyładunku odpadów
3) wykonuje prace porządkowe i utrzymuje czystość miejsc odbioru odpadów	1) myje pojemniki na odpady 2) dezynfekuje pojemniki na odpady 3) utrzymuje porządek wokół pojemników i kontenerów na odpady po załadunku odpadów 4) myje i dezynfekuje pojazdy po zakończeniu pracy
4) analizuje prawidłowość wykonanych prac związanych z odbiorem i transportem odpadów	1) dokumentuje odbieranie i zbieranie odpadów zgodnie z zasadami 2) informuje przełożonego o stanie pojemników 3) informuje przełożonego o pojawieniu się odpadów niebezpiecznych i innych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi 4) informuje przełożonych o stopniu realizacji harmonogramu odbioru odpadów 5) zgłasza nieprawidłowości związane z odbiorem i transportem odpadów

10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
CHM.08.3. Wykonywanie prac związanych z przetwarzaniem odpadów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje zasady i uwarunkowania przetwarzania odpadów	1) opisuje hierarchię sposobów postępowania z odpadami 2) rozróżnia procesy przetwarzania odpadów 3) rozróżnia rodzaje maszyn, urządzeń i instalacji wykorzystywanych w procesach przetwarzania odpadów 4) stosuje instrukcje eksploatacji urządzeń do przetwarzania odpadów wymaganych na stanowisku pracy 5) opisuje cele i zasady demontażu odpadów (np. wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego, pojazdów wycofanych z eksploatacji) 6) wymienia zasady dotyczące magazynowania odpadów
2) wykonuje proste prace związane z przetwarzaniem odpadów	1) przygotowuje odpady do przetwarzania i przetwarza odpady, w tym: - ładuje odpady do pojemników, kontenerów - sortuje odpady - demontuje odpady - rozdrabnia odpady - przemieszcza pojemniki na odpady - przygotowuje odpady do kompostowania, procesu biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach beztlenowych - zrasza przymę kompostową 2) posługuje się narzędziami i elektronarzędziami wykorzystywanymi do wykonywania prostych prac związanych z gospodarką odpadami 3) wykonuje drobne naprawy oraz czynności związane z konserwacją i utrzymaniem w czystości kontenerów i pojemników na odpady

	4) identyfikuje poszczególne rodzaje surowców w celu umieszczania wysortowanych odpadów w wyznaczonych zsypach lub pojemnikach 5) czyści selektywnie zbierane odpady 6) informuje przełożonego o pojawieniu się na taśmie ciągu odpadów niebezpiecznych i innych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi 7) zgłasza nieprawidłowości związane procesem przetwarzania odpadów
3) wykonuje prace porządkowe wewnątrz i na zewnątrz pomieszczeń pracy	1) sprząta stanowisko pracy, w tym zmiata, odśnieża, myje i odkurza 2) myje i dezynfekuje maszyny i narzędzia pracy 3) usuwa odpady, śnieg i śliskość z dróg komunikacyjnych oraz terenów zielonych 4) utrzymuje porządek na stanowisku mycia i dezynfekcji pojemników i pojazdów
CHM.08.4. Wykonywanie prac związanych ze zbieraniem odpadów i ich przygotowaniem do ponownego użycia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje proste prace związane z przyjmowaniem odpadów w miejscach ich zbierania	1) przyjmuje od mieszkańców odpady pochodzące z selektywnego zbierania w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych i punktach odbierających odpady objęte systemem kaucyjnym 2) pomaga w sporządzaniu stosownej dokumentacji 3) pomaga przy rozładunku przywożonych odpadów i załadunku odpadów wywożonych z miejsc ich zbierania 4) wykonuje prace porządkowe na terenie miejsc zbierania odpadów
2) wykonuje prace związane z przygotowaniem do ponownego użycia	1) pomaga przy czyszczeniu i sprawdzaniu odpadów z zamiarem ich przygotowania do ponownego użycia 2) wykonuje prace pomocnicze przy naprawie produktów w punktach napraw 3) kieruje naprawione produkty do miejsc ich magazynowania
3) wykonuje prace porządkowe i utrzymuje czystość w miejscach zbierania	1) myje i dezynfekuje maszyny i narzędzia pracy 2) utrzymuje pojemniki oraz otoczenie wokół pojemników w czystości podczas i po załadunku odpadów

	3) utrzymuje porządek i czystość na stanowiskach pracy, w tym w miejscach magazynowania odpadów, w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych i punktach odbierających odpady objęte systemem kaucyjnym
CHM.08.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: - ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem - z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie - z dokumentacją związaną z danym zawodem - z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: - czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy - narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych - procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych - formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem czynności zawodowych - świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: - rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka - rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury,	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu, ewentualnie fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela prostych i krótkich instrukcji, wskazówek) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
CHM.08.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury i etyki podczas wykonywania zadań zawodowych 2) rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w zakresie wykonywanych zadań zawodowych 3) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
2) wykazuje pozytywny stosunek do zmian	1) identyfikuje zmiany zachodzące w środowisku pracy 2) dostosowuje się do zmian zachodzących w organizacji pracy 3) akceptuje zmiany zachodzące w środowisku pracy
3) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) komunikuje się zgodnie z zasadami komunikacji interpersonalnej podczas wykonywania zadań zawodowych
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wymienia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika i pracodawcę

	2) przewiduje skutki podejmowanych działań, w tym skutki prawne 3) opisuje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami i niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) przewiduje konsekwencje swoich działań dla innych członków zespołu 2) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej 2) interpretuje mowę ciała w komunikacji 3) stosuje aktywne metody słuchania 4) komunikuje innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele 5) stosuje zasady etykiety językowej 6) stosuje formy grzecznościowe w piśmie i w mowie
7) współpracuje w zespole	1) omawia czynności realizowane w zespole 2) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 3) identyfikuje swoją rolę w zespole 4) realizuje działania w wyznaczonym czasie 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE PRACOWNIK POMOCNICZY W GOSPODARCE ODPADAMI

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wypożyczenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji CHM.08. Wykonywanie prac pomocniczych w gospodarce odpadami

Pracownia gospodarki odpadami wyposażona w:

- stanowiska mycia rąk (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w umywalkę z instalacją zimnej i ciepłej wody, dozownik mydła, środki do dezynfekcji, ręczniki,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, z oprogramowaniem biurowym,

- tablicę interaktywną,
- pojemniki na odpady,
- stoły robocze do segregacji odpadów, demontażu odpadów, naprawy i przygotowania do ponownego użycia o wymiarach co najmniej 2 m x 4 m, pokryte materiałem wodoodpornym i odpornym na zabrudzenia (jeden stół dla czterech uczniów),
- zestaw narzędzi monterskich: wkrętarki, wkrętaki, kombinerki, klucze płasko-oczkowe, nasadowe i bity, młotki, miernik uniwersalny, piła ręczna do drewna i metalu, przecinak, nóż tapicerski, nożyce do metalu, imadło, łom-wyciągacz,
- zestaw narzędzi porządkowych: szpadel, łopata, szufla, grabie, w tym do liści i trawy, chwytak do śmieci, widły, odkurzacz, ręczny sprzęt porządkowy, środki do utrzymania czystości (w tym gąbki i ścierki), taczka, wózek podręczny, środki czystości, środki dezynfekcyjne,
- wagi do odpadów: o udźwigu do 10 kg i do 100 kg,
- wzorcowe zestawy różnych frakcji odpadów (jeden zestaw dla czterech uczniów),
- instrukcje do wykonywania ćwiczeń,
- instrukcje obsługi maszyn, urządzeń (przenośnik taśmowy, prasa do odpadów, rozrywarka worków, rozdrabniacz odpadów, taśmociąg sortowniczy, separatory do odpadów, wózek widłowy) i narzędzia stosowane w zakładzie gospodarki odpadami,
- przykładowe instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy (stosowane przy pracy w gospodarce odpadami),
- filmy instruktażowe z instalacji gospodarki odpadami – wirtualne wycieczki,
- tablice informacyjne ze schematami funkcjonowania przykładowych zakładów gospodarowania odpadami,
- przykładowe karty charakterystyki substancji lub mieszaniny chemicznej,
- środki ochrony indywidualnej: rękawice ochronne w kat. II i III dostosowane do rodzaju prac,
- gogle ochronne, osłony twarzy, fartuchy ochronne.

Szkoła zapewnia dostęp do:

- pojazdu do odbioru i transportu odpadów,
- brodzika dezynfekcyjnego,
- maszyn i urządzeń (przenośnik taśmowy, prasa do odpadów, taśmociąg sortowniczy).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBIONEJ W ZAWODZIE¹⁾

CHM.08. Wykonywanie prac pomocniczych w gospodarce odpadami	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
CHM.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	120
CHM.08.2. Wykonywanie prac związanych z odbiorem i transportem odpadów	350
CHM.08.3. Wykonywanie prac związanych z przetwarzaniem odpadów	350
CHM.08.4. Wykonywanie prac związanych ze zbieraniem odpadów i ich przygotowaniem do ponownego użycia	350
CHM.08.5. Język obcy zawodowy	60
Razem	1230
CHM.08.6. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	

- ¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.
- ²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych